

Az Elnöki Tanács elnökével Kőbányán

Amit csak mi oldhatunk meg

EGY JELZŐ, ÉS AMI BELSŐ ÜGY. A kerületi pártbizottság első titkára előtt teleirt jegyzetlapok sorakoznak. Néha belepillant, s témáról témára halad. Az Elnöki Tanács elnöke egyelőre még nem jegyzetel. Évek óta tanúja lehetek hasonló jelentéstételnek, egy-egy megye, város vagy kerület boldogulását összefoglaló, alapos tájékoztatónak. Így hát tapasztalabló tudom, hogy noha minden tény, adat, a fejlődés szakaszainak megannyi statisztikai foglalatá becsülendő és fontos — olykor ezek szívós, szorgalmas munkája van egyetlen szám mögött —, az elnök csak akkor jegyez fel valamit, ha arra a későbbiekben még visszatér. Ahogy egyre inkább kirajzolódik a *száztizezres munkáskerület* utóbbi fél évtizedének fejlődéstörténete, majd pedig kiviláglanak ennek a folyamatnak a napi gondoljai, *Losonczi Pál* noteszének „címszavai” is egyre gyarapodnak. Felfelé ívelő ipari termelés, rohamos városfejlesztés, helyenként sikeres termékváltás, nehéznék ígérkező vállalati gazdálkodási feltételek, szervezés és átszervezés — szinte kimeríthetetlen témakör valamennyi. Az elnök azonban jobbára a *konfliktusok* érzékeltetésekor veszi elő a golyóstollat; meg akkor, ha valami *egészen kiemelkedő jó példát* említenek a házigazdák.

A csaknem kétórás tájékoztatás után — mint ilyenkor mindig — ezúttal is szót kér. Higgadtan, megfontoltan beszél: bizonyos helyi jelenségeket *országos* megvilágításba helyez, sőt mostanában egyre több okunk van arra is, hogy ne csak hazai tükröt tartunk építómunkánk részletei elé, hanem annál még nagyobbat: *világgazdaságit* is. Ez a sokoldalú önellátás, lépéseink biztonságos kiszámításának igénye lehet az oka, hogy — mint az elnök szavaiból kiérezem — nekünk valóban az igazán *nagyszerű kezdeményezésekre*, a legjobb, leghatásosabb módszerekre érdemes felfigyelnünk. A szürke középszerűsége mit mondhat az ember? Miben, mennyiben lehet példa számunkra a kockázat nélküli egyhangúság? Nem mintha ebbe beletörődhetnénk, ám éppen ezért kerül előtérbe az a *kritikus önvizsgálat*, amelynek révén feltárhathatunk és megszüntethetünk konfliktusokat, miként a legjobb következetes segítése hosszú távon, *már csak a példa erejénél fogva is csökkentheti a szürke középutasok számát.*

— A változások, az igazodások korát éljük a termelésben, a gazdálkodásban, az értékesítésben egyaránt — mondta Losonczi Pál. — Ha jól belegondolunk, a maga módján *szinte minden ország küszködik*, még a legfejlettebbek is. Most már nyilvánvaló, hogy *nem átmeneti jelenségről* van szó, hanem tartós folyamatról. A kérdés az, hogy miben, mennyiben tudunk ritmust váltani, *képesek leszünk-e alkalmazkodni* a közismerten nehéz külső gazdasági körülményekhez. Ami azonban következményeiben ebből a jelzéstől — *külső* —, a hétköznapi munkában ránk vár, az már *íz-ig-vérgig a mi belső ügyünk, azt helyettünk senki nem fogja megoldani.* Szóba került itt például a nagyvállalatok, országos trösztök ügye, mert ebben a kerületben is akad néhány vállalati központ. Ezeket szervezetiileg most fokozatosan módosítanak, folyik a decentralizáció. Meglehet, hogy eközben akadnak kérdőjelek, még nem tisztázott, nyugtalanító gondok is. *Csak azt ne vitassuk, hogy nincs szükség egészséges versenyre;* mert a méreteikben túlnövekedett nagyvállalatok — *tisztelet a kivételnek* —, bizony *elkényelmesedtek;* sok mindenre fittyet hánytak, mert nem volt kivel versenyeznük és ezt a vevő, végsősoron a *népgazdaság* synylette meg.

A JÓK — ÉRVENYESÜLHES-SENEK. Lássunk most egy konfliktust a sok közül. A vendéglátók — alaposan készülve az elnök kőbányai kalauzolására — érzékeltettek néhány számtani-gazdaságossági leckét, ha úgy tetszik, meghökkenítő *ellentmondást.* Mindenekelőtt a legjobb gyárak pillanatnyi zsákutcáját. Kiragadtak közülük hármat, amelyek együttesen *évi 11 milliárd forint értékű terméket* állítanak

A Pataky István Művelődési Központ

elő — ráadásul egyáltalán nem raktárra, hanem sokoldalú külpiaci értékesítésre — a jelenlegi „pénzügyi fékek” azonban szinte cselekvőkép telenségre ítéli őket; egyikük zsebében *mindössze 100 millió forint* nyereség marad, noha termékei *világmárkát* jelentenek; rendkívül erőteljesen tudna fejlődni — most mégis a *fizetőkép telenség* határán van. A kőbányaiak nem kivételes elbírálást kértek, csak *ésszerű* megoldást.

Az elnök — úgy láttam — ezt a példát feljegyezte, s ha nem is részletekbe menve, később visszatért rá.

— *A jókat engedni kell érvényesülni* — ezt diktálja a társadalom, a népgazdaság érdeke. S ahol tévedhetetlenül megbizonyosodtunk afelől, hogy egy üzem, gyár, vállalat életerős, amit gyárt, az *korszerű, versenyképes és haszonnal* értékesíthető, annak a gondjait egyengetni feltétlenül kötelességünk. Az elmondott példák arra figyelmeztetnek, hogy nem elég szurkolni a legjobbak-

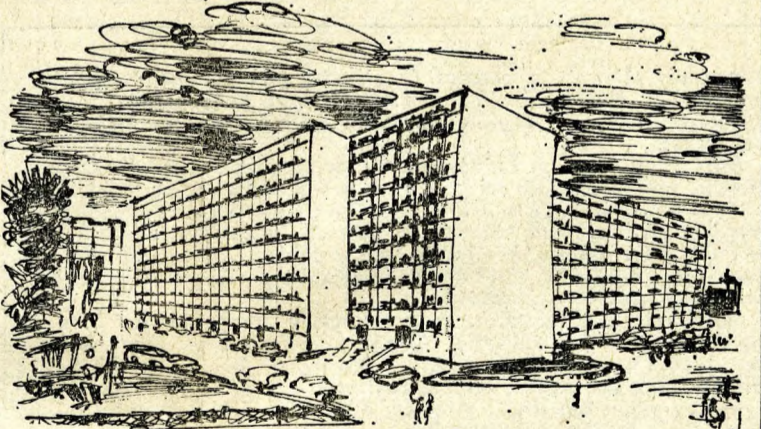
Félreértés ne essék, a kultúra nem üzlet, de ahol ilyen *jó arányban tudnak önnön működési feltételeiken segíteni*, az mégiscsak figyelemre méltó. Különösen, ha azt is tudjuk, hogy Kőbányán a saját bevétel legjelentősebb tétele egyebek között a *színházi előadásokból és főként a nyelvtanfolyamokból* tevődik össze.

Ez a tény — ha nem tévedek — már *nemcsak a főkönyvelőnek* jelenthet fontos információt...

HOL FEJIK A TEHENET? A „sörvezérkarral” is találkozott az Elnöki Tanács elnöke. Itt azonban megintcsak konfliktusokkal kellett szembenéznie, mert az a helyzet, amiben jelenleg van a söripar, egyáltalán nem nevezhető habkönnyűnek... Ime a tények: a trösztökhöz tartozó öt magyar sörgyár évi termelése 7,8 millió hektoliter; a hazai gyártás három évtized alatt *megtízszereződött;* fejenként lassacskán közeledünk az évi 90 literes fogyasztáshoz; másfél millió hektót importálunk, de nyaranként még ugyanennyit meginnánk, ha lenne; a régóta tervezett dél-alföldi sörgyár ügye akadozik, nemigen van rá remény, márpedig — érvel a vezérigazgató — *három év alatt megtérülő* beruházásról lenne szó; a meglehetősen kedvezőtlen körülmények között, ault berendezéseken dolgozó söripar *munkáslétszáma egyre fogy...* Egy szocialista brigádvezető mondta az Elnöki Tanács elnökének, hogy az ő napтарыk *már a jövő év márciusát mutatja*, mert annyit dolgoztak túlórában...

A fogyasztói igény tehát hihetetlenül megnövekedett, a söripar mindent elkövet, hogy helytálljon, tetemes összegekkel járul hozzá az állami bevételekhez, állapota azonban meglehetősen kritikus. Megintcsak egy konfliktushelyzet. Az elnök ezúttal sem tér ki előle, sőt egy nagyon érzékletes példával válaszol.

— Bölcse falusi öregek, tapasztalt gazdák kérdezték annak idején: mit gondoltok, hol fejik a tehenet? S válaszoltak is rá: *a tőgye után hiába kapkod az ember;* szóval, etetés nélkül ne várjunk sok tejet. Gondolom, ez olyan helyzetben is törvény, mint amilyenben most a vállalatok vannak. Egyfelől *igenis szoron-*

Munkáslakónegyed a Zágrábi úton

nak; ha azok valóban kiemelkedőek, segítsük őket hozzá ahhoz is, hogy a *feltételeik is jobbak* legyenek.

NEMCSAK A KÖNYVELŐ ÖRÖME. Losonczi Pál munkanapjának programjában szerepelt a *Pataky István Művelődési Központ* meglátogatása is, s hogy, hogy nem, a vonzó, egyre színesebb, tartalmasabb szórakozást, elmélyült tanulást kínáló intézményben is valahogy szóba került — *a pénz...*

Csakhogy éppen *fordított* előjellel, mint korábban. Az igazgató megemlítette, hogy évente hétmillió forint a költségvetésük, amiből 4,5 millió az állami támogatás, a többi *saját* bevétel.

gatni kell őket, például az ésszerűség, a termékváltás, a fegyvel irányába —, ám tartós versenyképesség nem alakulhat ki *segítség, rugalmasság, ösztönzés* nélkül. A felelősségünk közös, egymásra mutogatással nem megyünk sokra, ellenben a mindenkori gondok *nyílt megosztásával* gyorsabban boldogulunk. Ezért örültem az itteni *okos és szenvedélyes* hangvételnek. S annak is, amit ugyancsak kiéreztem a beszélgetésekből: *nem ideális állapotokat követel senki, hanem jó döntésekhez igazodó, következetes és tisztességes végrehajtást* ígér, kiegyensúlyozott munkahelyi és társadalmi légkörben.

KISS GY. JÁNOS